

ВІДГУК

офіційного опонента на докторську дисертацію
Крутька Євгена Миколайовича «Оптимізація заходів профілактики та методів
інтенсивної терапії поліорганної дисфункції, у постраждалих з
політравмою тяжкого ступеня» Д 64.600.02 при Харківському
національному медичному університеті МОЗ України на здобуття
наукового ступеня доктора медичних наук за фахом 14.01.30 –
анестезіологія та інтенсивна терапія

Актуальність теми

Актуальність обраного автором наукового напрямку обумовлена значним зростанням постраждалих з політравмою, що обумовлено, перш за все, наявністю військових дій на території України, а також збільшенням кількості дорожно-транспортних пригод, урбанізацією населення, різноманітними промисловими чинниками, зростанням криміногенності суспільства.

Важка механічна травма і наступні хірургічні втручання супроводжуються пошкодженням і ішемізацією тканин, які, стимулюючи медіатори шоку і запалення, призводять до синдрому поліорганної дисфункції, що представляє безпосередню загрозу для життя постраждалих. Профілактика і лікування подібних ускладнень є найважливішою задачею, що стоїть перед хірургами і анестезіологами.

Незважаючи на значне число наукових публікацій по даній проблемі, ще багато питань залишаються невирішеними, особливо в плані диференційованого підходу до призначення конкретного варіанта профілактики ускладнень та інтенсивної терапії. Багато дискусій ведеться до теперішнього часу стосовно інфузійно-трансфузійної терапії шоку, який супроводжує тяжку травму, застосування гемостатиків та антикоагулянтів, часу проведення оперативних втручань, профілактики сепсису та ін. Особливо багато питань залишається стосовно профілактики та лікування синдрому поліорганної дисфункції (СПОД) у постраждалих з політравмою, який залишається чи не головною причиною смерті в більш пізньому посттравматичному періоді.

Усе вище викладене свідчить про актуальність обраного наукового напрямку.

Зв'язок теми з державними науковими програмами

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» за темами: „Розробити діагностичну тактику і нові способи хірургічного лікування травматичних ушкоджень органів травного тракту» (0108 U 001029); «Розробити диференційовану лікувально-діагностичну тактику та профілактичні засоби у постраждалих з тяжкою травмою органів грудної порожнини (0111U002253) П.03.11; «Розробити методи попередження гнійно-запальних ускладнень травматичної хвороби з використанням вкрай високочастотного випромінення (експериментально-клінічне дослідження) (0111U009980) П.03.12.

Наукова новизна досліджень та одержаних результатів

Розглядаючи основні питання наукової новизни представленої докторської дисертації необхідно відзначити, що вперше автору вдалося на великому клінічному матеріалі (316 осіб) вивчити основні зміни, що виникають при розвитку СПОД у тяжко травмованих. Встановлено, що клінічні прояви СПОД спостерігалися в абсолютної більшості (більш 80%) постраждалих з тяжкою поєднаною травмою, починаючи з першої доби післятравматичного періоду.

Крім того, дуже важливим аспектом є дослідження зміни імунного статусу, ендогенної інтоксикації та дихальної недостатності у постраждалих означеного контингенту.

З наукового погляду, розширено дані про використання способів лікування ендогенної інтоксикації та імунних порушень у постраждалих з політравмою при формуванні синдрому поліорганної дисфункції та обґрунтовано можливість застосування багаторівневого знеболювання, регіонарної анестезії, гемофільтрації у даної категорії постраждалих.

Практичне значення представленої роботи

Виконана докторська дисертація має велике практичне значення, тому що автор застосував розроблену раціональну програму профілактики та комплексної

інтенсивної терапії у постраждалих з тяжкою політравмою, яка сприяє покращенню результатів лікування, зменшенню частоти ускладнень і рівня летальності.

В клінічну практику введено способи профілактики та методи інтенсивної терапії з урахуванням ступеню тяжкості.

В результаті впровадження в клінічну практику сучасних методів профілактики й інтенсивної терапії синдрому поліорганної дисфункції досягнуто значне зниження частоти ускладнень при політравмі тяжкого ступеня.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертація виконана на достатньому клінічному матеріалі за допомогою традиційних та сучасних методик, які є адекватними меті та задачам роботи, надійними та високоінформативними.

Усі наукові положення і висновки цілком обґрунтовані, впливають зі змісту роботи, мають теоретичне і практичне значення, а завдяки розробленій методиці профілактики й інтенсивної терапії синдрому поліорганної дисфункції досягнуто значне зниження частоти ускладнень при політравмі тяжкого ступеню.

Матеріали дисертаційної роботи в повному обсязі відображені в двадцяти п'яти друкованих працях, затверджених переліком ДАК України. Крім того, матеріали даної наукової праці були представлені й обговорені на науково-практичних конференціях та засіданнях Асоціації анестезіологів України.

Результати дійсного дисертаційного дослідження можуть бути використані при навчанні лікарів-інтернів, клінічних ординаторів, аспірантів та лікарів-курсантів.

Як свідчить детальний аналіз представленої наукової праці, виконана докторська дисертація побудована класично та складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріалів та методів дослідження, чотирьох розділів власних досліджень, їх обговорення, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел.

При змістовному аналізі представленої роботи звертає на себе увагу той факт, що автор проаналізував значну кількість літературних джерел вітчизняної та

зарубіжної літератури з названої проблеми. Це дозволило дисертанту представити методологічно правильно оформлений огляд літератури, який містить заключне резюме, що відповідає меті та задачам наукового дослідження.

Розділ “Матеріали та методи дослідження” написано за класичним принципом. Автор проводить чітко наукове обґрунтування запропонованих методик і вказує на необхідність їх проведення починаючи безпосередньо з моменту надходження постраждалого до клініки. Методи дослідження, які використав автор, є достатньо сучасними і повністю відповідають основним вимогам до наукових робіт. Викладення власних результатів досліджень представлено розглядом питань ефективності загальноприйнятих методів ведення пацієнтів після консервативного та оперативного лікування, а після цього представлена клініко-лабораторна оцінка запропонованої тактики ведення постраждалих.

Заключний розділ проведених досліджень написано в класичному стилі з використанням останніх даних вітчизняної та зарубіжної літератури. Представлені в даному розділі матеріали мають безсумнівний теоретичний та практичний інтерес.

Висновки є чіткими та лаконічними і можуть бути використані і в практичній охороні здоров'я.

Зауважень принципового характеру немає.

Серед основних незначних недоліків можна виділити:

1. Не завжди при порівнянні результатів в основній та контрольній групі, наприклад, параметрів механіки дихання, наводиться статистична достовірність різниці, тому неясно, чи має різниця статистичну достовірність.
2. Вважаємо, що підтримання при проведенні ШВЛ PaO_2 на рівні > 60 , а SaO_2 на рівні 88% - 95% недостатнім для оксигенації хворих з тяжкою політравмою.
3. Згідно сучасної концепції, прийнятої в Берліні в 2011 р., поняття гостре пошкодження легень, яке застосовує автор, не існує, а є ГРДС легкого ступіню. Було б доцільно використовувати таку термінологію.

Для дискусії слід задати такі питання:

1. Автор наводить дані про те що при ДО 439 – 450 мл у пацієнтів з ГУЛ/ГРДС у пацієнтів основної групи PIP не перевищував 26 см вод.ст. В такому випадку в них був нормальний тор кально-легеневий комплайнс. Як це можна пояснити?

Висновок про відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора медичних наук.

Дисертація Крутька Євгена Миколайовича “ Оптимізація заходів профілактики та методів інтенсивної терапії поліорганної дисфункції, у постраждалих з політравмою тяжкого ступеню ”, виконана в ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України» під керівництвом доктора медичних наук, професора Хижняка А.А., є завершеною науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення важливої наукової задачі сучасної анестезіології щодо зниження частоти ускладнень та рівня летальності у постраждалих з політравмою. Дисертація за своєю актуальністю, науковою новизною, практичним значенням отриманих результатів, обґрунтованістю основних положень та висновків повністю відповідає вимогам «Порядку про присудження наукових ступенів і присвоєння наукових звань України» відповідно п.13 ДАК України щодо докторських дисертацій, а її автор заслуговує присудження вченого ступеня доктора медичних наук із спеціальності 14.01.30. – анестезіологія та інтенсивна терапія.

Офіційний опонент
завідувач кафедри анестезіології та
інтенсивної терапії Національного медичного
університету ім. О.О. Богомольця МОЗ України,
д. мед. н., професор

Дата надходження відзиву
до спеціалізованої вченої ради Д 64.600.02

